

Adaptácie výkonových štandardov pre predmet **Rusínsky jazyk a literatúra** v základnom vzdelávaní

Adaptácie výkonových štandardov udávajú postupnosť krokov, ktorými žiak prechádza na ceste k naplneniu výkonového štandardu. Učiteľ ich môže využiť pri plánovaní cieľov vyučovacích jednotiek v priebehu školského roka alebo pri koncipovaní celého vzdelávacieho cyklu. Slúžia ako pomôcka pri tvorbe učebných osnov – najmä v prípade komplexnejších výkonových štandardov, ktorých naplnenie sa realizuje počas dlhšieho časového obdobia a môže prestupovať do viacerých ročníkov jedného cyklu. **Adaptácie výkonových štandardov nie sú súčasťou ŠVP 2023 ZV, ich využitie školami a učiteľmi je preto nezáväzná a nepovinná.**

Obsah

1. cyklus 3

Komponenty:

Komunikačná interakcia.....	<u>3</u>
Hovorená produkcia	<u>5</u>
Písaná produkcia.....	<u>7</u>
Recepcia vecného textu.....	<u>10</u>
Recepcia umeleckého textu.....	<u>13</u>

2. cyklus 16

Komponenty:

Komunikačná interakcia.....	<u>16</u>
Hovorená produkcia	<u>18</u>
Písaná produkcia.....	<u>20</u>
Recepcia vecných textov	<u>23</u>
Recepcia umeleckých textov.....	<u>25</u>

3. cyklus 28

Komponenty:

Komunikačná interakcia.....	<u>28</u>
Hovorená produkcia	<u>30</u>
Písaná produkcia.....	<u>32</u>
Recepcia vecných textov	<u>34</u>
Recepcia umeleckého textu.....	<u>36</u>

1. cyklus

Komunikačná interakcia

Nadviazať kontakt s komunikačným partnerom.

1. Vhodne použiť rôzne pozdravy v bežnej komunikácii pri nadviazaní a pri ukončení kontaktu.
2. Sformulovať rôzne spôsoby oslovenia v bežnej komunikácii.
3. Rozlíšiť tykanie a vykanie v komunikácii s partnerom.
4. Vedieť sa predstaviť v bežnej komunikácii.
5. Sformulovať rôzne spôsoby oslovenia v prírodnej komunikácii.
6. Pri tykaní a pri vykaní použiť spisovné tvary slovesa
7. Vedieť sa predstaviť vo verejnej komunikácii.

Podákovat' a ospravedlnit' sa adresátovi.

1. Sformulovať rôzne spôsoby poďakovania v bežnej komunikácii.
2. Sformulovať rôzne spôsoby ospravedlnenia v bežnej komunikácii.
3. Sformulovať rôzne spôsoby poďakovania vo verejnej komunikácii.
4. Rozlíšiť tykanie a vykanie pri poďakovaní podľa adresáta.
5. Použiť pri poďakovaní spisovné slová a tvary slov, vhodnú melódiu, mimiku a gestá.
6. Sformulovať rôzne spôsoby ospravedlnenia pri komunikácii.
7. Rozlíšiť tykanie a vykanie pri ospravedlnení podľa adresáta.
8. Použiť pri ospravedlnení spisovné slová a tvary slov, vhodnú melódiu, mimiku a gestá.

Klást' vecné otázky v dialógu.

1. V dvojici klást' otázky a odpovedať na ne.
2. Zaačat' dialóg v dvojici.
3. Viesť dialóg, striedať sa s partnerom pri otázkach a odpovediach.

4. Vhodne ukončiť dialóg.
5. Formulovať vecné otázky a odpovede, neodbočovať od témy.
6. Vyjadrovať v priebehu dialógu rôzne komunikačné zámery (oznámenie, otázka, prosba, prianie, nesúhlas, námietka a pod.).
7. Uplatňovať pravidlá vedenia dialógu prostredníctvom telefónu.
8. Použiť pri vedení dialógu vhodné jazykové, zvukové a pohybové prostriedky.

Reagovať na repliky partnera v dialógu.

1. V jednoduchom dialógu v dvojici odpovedať na otázky komunikačného partnera.
2. V jednoduchom dialógu v dvojici klásť partnerovi otázky.
3. Klásť vecné otázky komunikačnému partnerovi k obsahu dialógu.
4. Vecne reagovať na otázky komunikačného partnera.
5. Vecne reagovať na repliky v skupinovom dialógu.

Požiadat' o informáciu.

1. Požiadat' o informáciu v bežnej komunikácii.
2. Poskytnúť informáciu v bežnej komunikácii.
3. Presne formulovať požiadanie o informáciu vo verejnej komunikácii.
4. Pravdivo a presne poskytnúť informáciu.
5. Pri požiadaní o informáciu a pri jej poskytnutí vhodne použiť tykanie a vykanie.
6. Použiť pri požiadaní o informáciu a pri jej poskytnutí spisovné slová a tvary slov, vhodnú melódiu, mimiku a gestá.

Rozlíšiť rozdiel komunikácie s človekom a AI.

1. Opísať spôsob komunikácie s človekom (rodina, škola, kamarát).
2. Uviesť príklady komunikácie s človekom v kontexte rôznych komunikačných situácií.
3. Opísať spôsob komunikácie s AI.
4. Uviesť príklady komunikácie s AI v kontexte rôznych komunikačných situácií.
5. Identifikovať rozdiely v spôsobe komunikácie s človekom a AI.

6. Porovnať komunikáciu s človekom a AI podľa identifikovaných znakov.

Sformulovať prosbu, pranie, súhlas, nesúhlas, námietku a jednoduché zdôvodnenie.

Pre tento výkonový štandard nie sú stanovené adaptácie.

Vyjadrovať potreby, pocity a názory.

1. Jasne a zrozumiteľne formulovať myšlienku, potrebu a pocit.
2. Udržiavať s komunikačným partnerom očný kontakt.
3. Formulovať myšlienku, potrebu a pocit zdvorilo a výstižne.
4. Vhodne použiť mimiku a gestá.
5. Formulovať rozvité vyjadrenie myšlienky, potreby a pocitu.
6. Uplatniť spisovnú výslovnosť a vhodné pohybové prostriedky.

Hovorená produkcia

Zhromaždiť základné informácie k téme hovoreného prejavu.

1. Vybaviť si doterajšie skúsenosti s témou a povedať ich.
2. Graficky (kresbou, symbolom) zaznamenať kľúčové slová k téme.
3. Písomne zaznamenať kľúčové slová k téme.
4. Písomne zaznamenať svoje myšlienky a informácie o téme.
5. Využiť svoje poznatky a poznatky iných ľudí pri zbere informácií k téme.
6. Využiť knihy, časopisy a internet pri zbere informácií k téme.

Sformulovať jednoduchú ústnu informáciu.

1. Sformulovať jednoduchý odkaz pre adresáta.
2. Uviesť presné údaje v odkaze pre adresáta.
3. Poznať kľúčové informácie, ktoré má obsahovať oznam (kto, čo, kde, kedy, ako).

4. Písomne si pripraviť a v triede predniesť oznam o triednom/školskom podujatí.
5. Uplatniť pri prednese oznamu vhodné jazykové, zvukové a pohybové prostriedky.

Vyrozprávať príbeh na základe vlastnej skúsenosti alebo zážitku.

1. Spontánne vyrozprávať prežitú udalosť.
2. Vyrozprávať príbeh podľa obrázka.
3. Pomocou obrázkovej osnovy uplatniť časovú postupnosť v rozprávaní.
4. Pripraviť si rozprávanie príbehu pomocou obrázkovej osnovy a predniesť ho v triede.
5. Pripraviť si rozprávanie príbehu pomocou grafickej schémy a predniesť ho v triede.
6. Pripraviť si rozprávanie príbehu pomocou slovnej osnovy a predniesť ho v triede.
7. Uplatniť vhodné zvukové a pohybové prostriedky pri prednese príbehu .

Povedať hlavné znaky pozorovaného objektu a pozorovanej činnosti.

1. Pozorovať predvádzaný pracovný postup.
2. Usporiadať poradie predvádzaných činností pomocou obrázkovej osnovy.
3. Vymenovať predvádzané činnosti podľa časovej postupnosti pomocou slovnej osnovy.
4. Vymenovať hlavné znaky pozorovaného predmetu.
5. Pozorovať vonkajší vzhľad blízkej osoby a vymenovať jeho hlavné znaky.
6. Napísať jednoduchý pracovný postup.
7. Použiť v opise presné a výstižné pomenovania.

Predniesť jednoduchý príležitostný prejav.

1. Predniesť tradičný vinš.
2. Pripraviť si privítanie a rozlúčenie a predniesť ho v triede.
3. Pripraviť si pozvanie a predniesť ho v triede.
4. Pripraviť blahoželanie individuálnemu adresátovi.
5. Pri prednese príležitostného prejavu uplatniť zreteľnú artikuláciu, spisovnú výslovnosť a vhodné tempo.

6. Pri prednese príležitostného prejavu udržiavať očný kontakt s adresátom a používať vhodnú mimiku a gestá.

Klást otázky k obsahu vypočutého hovoreného prejavu.

1. Pozorne vypočuť hovorený prejav a v spolupráci s učiteľom tvoriť otázky o prečítanom.
2. Zhromažďovať základné informácie o hovorenom texte a samostatne tvoriť otázky.
3. Zrozumiteľne a jasne dávať, ako aj odpovedať na otázky z vypočutého prejavu.

Uplatniť pri hovorení situačne vhodné jazykové, zvukové a pohybové prostriedky.

1. S usmernením učiteľa porozprávať o texte. Dramatizovať príbeh alebo rozprávku.
2. Využívať v hovorenom prejave mimiku a gestá.
3. Primerane uplatňovať mimiku a gestá pre lepšie pochopenie prejavu.

Rozlíšiť spisovnú výslovnosť od výslovnosti v miestnom nárečí.

1. Využívať vhodné obrázky na pomenovanie a tvorenie viet, príbehov.
2. Využívať príbehy a rozprávky na následné rozprávanie s dodržiavaním výslovnosti v danom jazyku.
3. Správne formulovať vety o počutom a prečítanom.

Písaná produkcia

Písať všetky písmená rusínskej azbuky automatizovane a čitateľne.

1. Spoznávať a písať tvary písmen rusínskej abecedy, čitateľne písať slabiky, slová a vety podľa zadaných inštrukcií.
2. Plynule a správne písať slová a vety prostredníctvom azbuky, samostatne tvoriť a písať vety a dodržiavať tvary písmen.
3. Opraviť vo vlastnom texte základné chyby, písanie veľkých písmen na začiatku vety.

Vytvoriť súvislý písaný alebo obrazovo-písaný text na tému blízku jeho životnej a jazykovej skúsenosti.

1. Uviesť témy blízke životnej skúsenosti.
2. Napísať myšlienky súvisiace s témou blízku životnej skúsenosti alebo myšlienky vyjadriť obrázkom (kresbou, maľbou).
3. Myšlienkovo rozvinúť tému blízku životnej skúsenosti preferovaným spôsobom.
4. Vytvoriť súvislý písaný alebo obrazovo-písaný text s komunikačným zámerom vyrozprávať zážitok, udalosť.
5. Vytvoriť súvislý písaný alebo obrazovo-písaný text s komunikačným zámerom opísať znaky, vlastnosti.

Vyjadriť písaním svoje pocity a predstavy.

1. Zapísať slová vystihujúce aktuálne prežívané pocity a náladu.
2. Zapísať slová vystihujúce pocity a predstavy vyvolané miestom, predmetom, osobou, hudbou, obrazom, vôňou.
3. Voľne spísať svoje spomienky na udalosti, osoby a miesta.
4. Voľne spísať svoje predstavy o budúcnosti alebo o fiktívnych svetoch.
5. Písomne zaznamenať svoje myšlienky k témam z osobného života.
6. Prostredníctvom voľného písania vyjadriť svoj postoj k blízkym témam.

Zhromaždiť základné informácie k téme textu.

1. Vybaviť si z pamäti voľné asociácie k téme tvoreného textu.
2. Písomne zaznamenať voľné asociácie k téme tvoreného textu.
3. Využiť vlastné asociácie z pamäti aj skúsenosti iných osôb pri zbieraní nápadov a námetov .
4. Písomne zaznamenať nápady a námety k téme tvoreného textu podľa požiadaviek žánru tvoreného textu.
5. Využiť knižné a časopisecké zdroje a internet pri zbieraní myšlienok k téme.

Napísať jednoduchý informačný text.

1. Napísať jednoduchý odkaz.
2. Písomný odkaz dopĺňať vhodným grafickým symbolom.
3. Napísať pohľadnicu s uvedením poštovej adresy a s vyjadrením primeraného obsahu.
4. Napísať oznam o konaní blížiacoho sa podujatia s vyjadrením základných informácií a s primeranou grafickou úpravou.
5. Vytvoriť pozvánku na vlastné podujatie s vyjadrením základných informácií o podujatí a s primeranou grafickou úpravou.
6. Pri tvorbe informačných textov (odkaz, pohľadnica, oznam, pozvánka) uplatňovať osvojené jazykové znalosti a pravopisné pravidlá.

Napísať príbeh, vlastnú skúsenosť alebo zážitok.

1. Napísať krátky text o udalosti, ktorá sa udiala.
2. Napísať o udalosti s dodržaním základnej časovej postupnosti.
3. Písomne vyrozprávať o udalosti s objasnením okolností dejov.
4. Uplatniť v písomnom rozprávaní primerané prostriedky vyjadrujúce časové a logicko-príčinné vzťahy medzi vetnými celkami.

Zapísať hlavné znaky pozorovaného objektu a pozorovanej činnosti.

1. Jednoducho písomne zaznamenať kroky pri pozorovanej činnosti.
2. Usporiadať kroky vykonávanej alebo pozorovanej činnosti podľa časovej postupnosti. Použiť primerané slová a výrazy.
3. Pomenovať hlavné znaky pozorovaného objektu.
4. Pomenovať znaky a vlastnosti pozorovaného objektu: veľkosť, tvar, farba, materiál, použitie, vzťah k objektu.
5. Usporiadať znaky a vlastnosti pozorovaného objektu v opisnom texte podľa zvolenej štruktúry.

Upraviť obsahovú a jazykovú stránku napísaného textu.

1. Identifikovať s pomocou učiteľa menej vhodné vyjadrenie vo vlastnom texte a nahradiť ho vhodnejším.
2. Opraviť vo vlastnom texte základné jazykové chyby: písanie veľkých písmen na začiatku vety a u vlastných mien, interpunkčné znamienka na konci viet.
3. Upraviť s pomocou učiteľa myšlienky vlastného textu. Identifikovať a opraviť jazykové nedostatky vlastného textu podľa aktuálne nadobudnutých pravopisných vedomostí a zručností.

Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá.

1. Písať všetky písmena rusínskej abecedy čitateľne.
2. Poznávať a uplatňovať pri písaní pravidlá sémantického a interpunkčného pravopisu: písanie veľkého písmena na začiatku vety, interpunkčné znamienka na konci vety, písanie spojovníka pri delení slov na konci riadka, písanie čiarky v jednoduchej vete.
3. Poznávať a uplatňovať pri písaní pravidlá sémantického pravopisu: rozlišovanie pravopisu všeobecných a vlastných podstatných mien.

Recepcia vecného textu

Prečítať primerane náročný vecný text plynulo a správne, nahlas a potichu.

1. Sluchovo rozlíšiť slová, slabiky a hlásky.
2. Prečítať tlačené písmená, slabiky a slová.
3. Prečítať písané písmená slabiky a hlásky. Prečítať nahlas a potichu slová a vety a porozumieť im.
4. Prečítať nahlas a potichu krátke vecné texty a porozumieť im.
5. Uplatňovať pri čítaní splývavú výslovnosť, vhodnú melódiu a tempo reči.
6. Klásť vhodné otázky k obsahu textu.

Identifikovať doslovné informácie v počúvanom a v čítanom texte.

1. Identifikovať kľúčové slová v počúvanom vecnom texte a porozumieť im.
2. Písomne znázorniť kľúčové slová a informácie z počutého textu pomocou znakov a symbolov.
3. Identifikovať kľúčové slová v čítanom vecnom texte a porozumieť im.
4. Porozumieť doslovným informáciám v čítanom vecnom texte.
5. Písomne znázorniť zapamätané slová a informácie z prečítaného textu.
6. Klásť vhodné otázky k počúvanému a čítanému vecnému textu.

Vyvodiť základné implicitné informácie z počúvaného a z čítaného textu.

1. Porozumieť významu neznámych slov z počúvaného vecného textu. Vyvodíť súvislosti medzi informáciami v počúvanom vecnom texte.
2. Porozumieť významu neznámych slov z čítaného vecného textu. Vyvodíť súvislosti medzi informáciami v čítanom vecnom texte.
3. Klásť otázky k informáciám z počúvaného a čítaného textu.

Orientovať sa v nesúvislom a obrazovo-písanom texte.

1. Orientovať sa v obrazových vecných knihách. Porozumieť jednoduchým náčrtom.
2. Orientovať sa v neabecednom a abecednom zozname. Orientovať sa v jednoduchej tabuľke a v pláne činnosti.
3. Porozumieť jednoduchým grafickým schémam. Porozumieť doslovným informáciám a vyvodíť základné implicitné významy v obrazovo-písanom texte.

Reprodukovat' text vlastnými slovami a zhrnúť kľúčové informácie.

1. Voľne reprodukovat' obsah počúvaného vecného textu. Symbolmi alebo kresbou zaznamenať slová a informácie z počúvaného textu.
2. Voľne reprodukovat' obsah čítaného (prezeraného) súvislého, nesúvislého alebo obrazovo-písaného vecného textu. Písomne zaznamenať zapamätané slová a informácie z čítaného textu.

3. Stručne zhrnúť a písomne zaznamenať informácie vyvedené z počúvaného a čítaného textu.

Sledovať vlastné porozumenie textu.

1. Pozorovať učiteľovo hlasné čítanie a premýšľať o obsahu prečítaného, premýšľanie pri čítaní.
2. Pomenovať, čomu vo vypočutom a v prečítanom texte nerozumiem. Premýšľať o príčine neporozumenia.
3. S pomocou učiteľa hľadať riešenie neporozumenia. Posúdiť správnosť vlastnej odpovede na otázky k porozumeniu textu.

Rozlíšiť medzi informáciou, opisom a rozprávaním.

1. Identifikovať kľúčové informácie v čítanom informačnom texte (oznam, správa). Porozumieť dejovej postupnosti a konaniu postáv pri počúvaní bežného rozprávania prežitej udalosti a príbehu.
2. Identifikovať kľúčové informácie v čítanom informačnom texte (oznam, správa). Porozumieť dejovej postupnosti a konaniu postáv pri čítaní bežného rozprávania prežitej udalosti príbehu.
3. Porozumieť postupnosti dejov v jednoduchom opise pracovného postupu. Identifikovať hlavné znaky opisovaného predmetu a opisovanej osoby. Rozlíšiť, či je cieľom textu informovať o niečom, vyrozprávať niečo, opísať niekoho, niečo.

Porovnať jednoduchú informáciu z AI s inými overenými zdrojmi ako sú detské encyklopédie a edukačné publikácie.

1. Vyhľadať jednoduchú informáciu pomocou AI na zadanú tému.
2. Vyhľadať tú istú informáciu z detskej encyklopédie alebo z edukačnej publikácie.
3. Porovnať zistené informácie podľa základných znakov (zhoda, rozdiel v obsahu).

Recepcia umeleckého textu

Prečítať s porozumením literárny text primeranej náročnosti.

1. Spoznať v počúvanom umeleckom texte kľúčové slová a informácie.
2. Porozumieť doslovným informáciám v počúvanom umeleckom texte.
3. Spoznať kľúčové informácie v čítanom umeleckom texte.
4. Porozumieť doslovným informáciám v čítanom umeleckom texte.
5. Porozumieť významu neznámych slov z počúvaného alebo čítaného umeleckého textu.

Odpovedať na otázky k čítanému alebo počúvanému textu.

1. Odpovedať na jednoduché otázky týkajúce sa čítaného alebo počúvaného textu.
2. Klásť otázky k obsahu počúvaného alebo prečítaného umeleckého textu.
3. Klásť otázky k informáciám vyvedeným z počúvaného alebo čítaného umeleckého textu.

Identifikovať v texte to, čo ho zaujalo.

1. Pomenovať, čo ma v počúvanom alebo čítanom texte zaujalo.
2. Opísať, čo ma v počúvanom alebo čítanom texte zaujalo.
3. Zdôvodniť, prečo má v umeleckom texte niečo zaujalo.
4. Povedať stručne obsah textu.
5. Vyhľadať v texte, čo je v texte dôležité.

Vyjadriť svoje pocity, myšlienky, zážitky z čítaného/počúvaného textu a z ilustrácií.

1. Vyjadriť svoj pocit z počúvaného textu.
2. Pomocou obrázka znázorniť svoj pocit z počúvaného textu.
3. Vyjadriť svoj pocit z čítaného textu.
4. Pomocou obrázka znázorniť svoj pocit z čítaného textu.
5. Vysloviť myšlienku, čo ma v texte zaujalo.

Podeliť sa o potešenie z individuálnej recepcie textu, vyjadriť svoj postoj a odporúčania k textu.

1. Spontánne vyjadriť pocity a postoj/názor na počúvaný text.
2. Spontánne vyjadriť pocity a postoj/názor na čítaný text.
3. Zapojiť sa do diskusie o počúvanom alebo prečítanom texte.
4. Porovnať svoje pocity, zážitky a názory na text so spolužiakmi.
5. Povedať svoj názor na obsah počutého alebo čítaného textu.
6. Formulovať odporúčanie pre spolužiakov k prečítanému textu.
7. viesť dialóg o prečítanom alebo počúvanom texte.

Predniesť naspamäť primerane náročný literárny text.

1. Naučiť sa naspamäť umelecký text primeranej dĺžky a kvality.
2. Zreteľne a výrazne predniesť naučený umelecký text.
3. Dodržiavať spisovnú výslovnosť, zreteľnú artikuláciu a nerušivé dýchanie.
4. Predniesť spamäti umelecký text so správnou melódiou reči.
5. Predniesť spamäti umelecký text so správnou významovou pauzou.
6. Prejaviť pri recitácii textu základné emócie pomocou mimiky a gestikulácie.
7. Dbáť pri recitácii na kultivovanosť rečového prejavu a vystupovania.

Vyrozprávať svoje zážitky z divadelného, filmového a rozhlasového predstavenia.

1. Prejaviť spontánne pocity a zážitky z divadelného a filmového predstavenia alebo z rozhlasového vysielania.
2. Porovnať svoje pocity a zážitky so spolužiakmi.
3. Zapojiť sa do debaty o divadelnom a filmovom predstavení alebo o rozhlasovom vysielaní.
4. Vyrozprávať stručne a v logickom slede dej videného alebo počutého príbehu.

Dramatizovať vhodné literárne texty.

1. Zahrať divadielko na motíve rozprávky pre deti.
2. Rozdeliť si roly v rozprávke.
3. Pomenovať vlastnosti hrdinov v dramatizovanom texte.
4. Dramatizovať literárny text.

Vyhľadať texty na čítanie podľa svojho záujmu a účelu čítania samostatne alebo s pomocou iných a viesť si jednoduché záznamy.

1. Vybrať si texty na čítanie podľa obálky, ilustrácie alebo iných znakov.
2. Vybrať si texty na čítanie podľa kritérií svojho záujmu.
3. Vyhľadať umelecké texty na pobavenie/čítanie pre zážitok.
4. Vybrať si knihu v knižnici a zdôvodniť svoj výber.
5. Porovnať svoj výber knihy s výberom iných.
6. Pomenovať rozdiely medzi knihami (obsah, ilustrácie, obálka).

2. cyklus

Komunikačná interakcia

Komunikovať s rešpektom so spolužiakmi z viacjazyčného prostredia.

1. Získavať informácie o iných jazykoch rozhovorom so spolužiakmi.
2. Získavať informácie o iných komunikačných zvyklostiach rozhovorom so spolužiakmi.
3. Porovnávať rusínsky a iný jazyk.
4. Porovnávať komunikačné zvyklosti v rusínskom jazyku a v inom jazyku.
5. viesť skupinový dialóg o viacjazyčnosti.
6. Rešpektovať komunikačné zvyklosti v iných jazykoch.

Viesť dialóg primerane téme, adresátovi a komunikačnému prostrediu.

1. Zapája sa do jednoduchého dialógu - otázka – odpoveď.
2. Používať základné komunikačné formy.
3. Prispôsobovať vyjadrovanie komunikačnému partnerovi.
4. Dodržiavať základné pravidlá dialógu.
5. Reagovať vecne na otázky a podnety.

Viesť komunikáciu v skupine rovesníkov.

1. V skupinovom dialógu tvoriť a odpovedať na otázky.
2. Vedieť nadviazať kontakt a striedať jednotlivé repliky medzi zúčastnenými.
3. Formulovať vecné otázky a odpovede, neodbočovať od témy.
4. Zapájať sa do komunikácie v skupine, odpovedať stručne na otázky.
5. Aktívne komunikovať v skupine, vyjadrovať svoje myšlienky zrozumiteľne a počúvať ostatných.
6. viesť komunikáciu v skupine cielene.

Vyjadriť názor na bežné alebo aktuálne témy.

1. Formulovať názor na témy bežného prostredia a skorigovať ho.
2. Vedieť nadviazať kontakt v dialógu.
3. Udržiavať tému dialógu.
4. Dodržiavať striedanie replík medzi komunikačnými partnermi.
5. Vedieť reagovať na jednotlivé repliky.

Rešpektovať názor komunikačného partnera.

1. Aktívne počúvať komunikačného partnera.
2. Vecne a jazykovo primerane reagovať na jednotlivé repliky komunikujúceho (neskákať mu do reči).
3. Vedieť prijať názor iného.
4. Vyjadriť súhlas/nesúhlas primeraným spôsobom.
5. Vypočuť a reprodukovať názor partnera.
6. Vyjadriť nesúhlas slušným spôsobom.

Vyjadriť pochvalu, ocenenie, námietku alebo nesúhlas sociálne primeraným spôsobom.

1. Rešpektovať názor komunikujúceho.
2. Vyjadriť pochvalu, povzbudiť a oceniť komunikačného partnera.
3. Primerane prijať námietku alebo nesúhlas.
4. Použiť jednoduché argumenty na podporu názoru.

Použiť základné žánre korešpondencie.

1. Vytvoriť jednoduchý oznam.
2. Sformulovať jednoduchú krátku správu.
3. Vytvoriť jednoduchý opis.
4. Rozlíšiť písanú a elektronickú korešpondencie v bežnej komunikácii.

5. Napísať pohľadnicu, súkromný list.
6. Napísať e-mail.

Hovorená produkcia

Zhromaždiť potrebné informácie k téme hovoreného prejavu.

1. Pripraviť si prejav na tému podľa vlastného výberu.
2. Predniesť spontánny prejav na danú tému z bežného života.
3. Predniesť prejav na základe vlastného výberu.
4. Zdôvodniť rozhodnutie výberu témy.

Vyrozprávať príbeh so zápletkou a jej riešením.

1. Usporiadať získané informácie.
2. Vytvoriť osnovu textu.
3. Formulovať vety podľa osnovy.
4. Vyrozprávať príbeh so zápletkou a nájsť možné riešenie.

Sformulovať jednoduchý opis pracovného postupu,.

1. Zhromaždiť základné informácie.
2. Využívať osvojené pravopisné pravidlá.
3. Dodržať postupnosť.
4. Formulovať vety na základe pozorovaného.

Opísať objekty vystavené priamemu pozorovaniu.

1. Všímať si pozorne pozorovaný objekt.
2. Formulovať vety pozorovaného objektu.
3. Využiť osvojené poznatky.

4. Vывodit' záver z pozorovaného objektu.

Vyjadriť svoj názor na bežné alebo aktuálne témy.

1. Diskutovať o téme z bežného života.
2. Prijať názor iného.
3. Zdôvodniť svoj názor.

Predniesť jednoduchý rečnícky prejav.

1. Vytvoriť jednoduchý rečnícky prejav.
2. Využívať výslovnostné cvičenia.
3. Využívať pri cvičení vhodné pohybové prostriedky.
4. Predniesť jednoduchý prejav v prostredí školy alebo na verejnosti.

Predniesť jednoduchú prezentáciu na zvolenú tému podľa stanovených kritérií vrátane využitia AI so zachovaním zodpovednosti za vlastnú tvorivosť a prácu.

1. Zvoliť tému prezentácie.
2. Vyhľadať a vybrať základné informácie k téme.
3. Spracovať tému do jednoduchej štruktúry.
4. Doplniť obsah prezentácie o informácie získané pomocou AI.
5. Používať jednoduché prezentačné alebo digitálne nástroje.
6. Využívať AI len ako podporný nástroj.
7. Dodržiavať stanovené kritériá prezentácie.

Upraviť obsahovú a jazykovú stránku hovoreného prejavu.

1. Tvorit' jednoduché otázky k obsahu a osnove.
2. Dávať otázky k počutému textu.
3. Využívať osvojené jazykové znalosti.
4. Vyhľadať a nahradiť nespisovné slová, vety.

Rozlíšiť spisovnú výslovnosť od výslovnosti v miestnom nárečí.

1. Porovnávať a rozlíšiť spisovnú výslovnosť od nespisovnej.
2. Rozlišovať spisovné a nárečové tvary so zameraním na nárečový región, v ktorom žiaci žijú.
3. Vyhľadávať nespisovné slová v texte.
4. Rozširovať slovnú zásobu a využívať pri témach z bežného prostredia.

Uplatniť v hovorenom prejave situačne vhodné jazykové, zvukové a pohybové prostriedky.

1. Používať primeranú slovnú zásobu vzhľadom na situáciu.
2. Hovoriť zrozumiteľne s primeranou hlasitosťou.
3. Využívať základné neverbálne prejavy ako očný kontakt a jednoduché gestá.
4. Prispôbiť slovnú zásobu a formu prejavu situácii.
5. Vedome pracovať s hlasom.
6. Používať primerané gestá a mimiku na podporu významu.

Písaná produkcia

Zhromaždiť potrebné informácie na tvorbu písaného textu.

1. Zhromaždiť, čo najviac informácií k tvorbe textu.
2. Usporiadať informácie podľa postupnosti.
3. Vytvoriť text na danú tému.
4. Poskytnúť čo najpresnejšie informáciu potrebnú pri tvorbe textu.

Napísať príbeh alebo osobný zážitok so zápletkou a jej riešením.

1. Zaznamenať písomne svoje myšlienky.
2. Rozvinúť zápletku.
3. Sformulovať svoje myšlienky do uceleného textu.

Vyjadriť písaním svoje pocity a fantáziu.

1. Vyjadriť svoje pocity z prečítaného.
2. Dotvoriť text na základe svojej predstavivosti.
3. Zaznamenať svoje pocity pri tvorbe textu.
4. Využívať pri formulácii svoju fantáziu.

Vytvoriť jednoduchý opis pracovného postupu.

1. Zhrnúť informácie pre tvorbu opisu.
2. Členenie textu s využitím podrobnej alebo stručnej osnovy.
3. Sformulovať jednoduchý opis s využitím obrazového materiálu.
4. Vytvoriť opis na základe pozorovania.

Opísať objekty vystavené priamemu pozorovaniu.

1. Zhrnúť základné znaky opisovaného predmetu.
2. Sformulovať vety na základe získaných informácií.
3. Vytvoriť opis predmetu na základe pozorovania.
4. Vytvoriť opis osoby na základe pozorovania.

Upraviť obsahovú, kompozičnú a jazykovú stránku napísaného textu.

1. Rozširovať slovnú zásobu zo školského a bežného prostredia.
2. Využívať pravopisné pravidlá.

Tvoriť súvislý písaný alebo obrazovo-písaný text na zvolenú tému vrátane využitia AI s preferovaním vlastnej tvorby textu.

1. Rozumieť zadanej téme, názvu alebo obrázkom.
2. Vytvárať súvislý/nesúvislý text.
3. Prepájať obrazový materiál s obsahom textu.
4. Pri tvorbe textu zachovávať logickú nadväznosť viet a myšlienok.

5. Pri tvorbe textu používať primeranú slovnú zásobu a jazykové prostriedky.
6. Využívať AI ako pomocný nástroj.

Identifikovať typické znaky AI generovaného obsahu.

1. Oboznámiť s jednoduchými ukážkami textov vytvorených človekom a AI.
2. Pomenovať základné znaky AI obsahu (napr. opakovanie, všeobecnosť, chýbajúce osobné skúsenosti).
3. Porovnať vybrané texty a hľadá rozdiely medzi ľudským a AI obsahom.
4. Identifikovať pravdepodobne AI generovaný obsah na základe typických znakov.

Uplatniť grafické zručnosti pri úprave formálnej stránky napísaného textu.

1. Uplatňovať prostriedky nadväzovania viet v texte (opakovanie slov, synonymické opakovanie, opakovanie rovnakých tvarov slovesa, slovotvorne súvisiacich slov).
2. Využívať primerané grafické prostriedky v písanom a elektronickom texte.

Uplatniť osvojené pravopisné pravidlá pri písaní.

1. Písať správne formulované vety s doržianím osvojených gramatických pravidiel.
2. Zautomatizovať nadobudnuté pravopisné zručnosti, pravopis písmena ь (mäkký znak), pravopis písmena ъ (tvrdý znak).
3. Využívať duálne formy podstatných mien (напр. мясо - мясо, память - память, тїмня – тїмя).
4. Rozlišovať spoluhlásky podľa znelosti ako východisko uplatňovania morfeomatického pravopisu pri spodobovaní, nacvičovania morfeomatického pravopisu pri spodobovaní hlások v jednotlivých pozíciách (na konci slova, na začiatku slova, vnútri slova, na hranici slov).
5. Nacvičovať morfeomatický pravopis pri spodobovaní hlások v jednotlivých pozíciách (na konci slova, na začiatku slova, vnútri slova, na hranici slov).
6. Upevňovať pravopis písania čiarky v jednoduchej vete a v jednoduchom súvetí.

Recepcia vecných textov

Aktívne počúvať a samostatne prečítať primerane náročný vecný text.

1. Pozorne vnímať prečítaný alebo vypočutý text.

Identifikovať doslovné informácie v počúvanom a v čítanom texte.

1. Zaznamenať čo najväčšie množstvo informácii z počúvaného textu a identifikovať kľúčové slová.
2. Usporiadať získané informácie z počúvaného textu podľa zadaných pokynov.
3. Zaznamenať čo najväčšie množstvo informácii z čítaného textu a identifikovať kľúčové slová.
4. Usporiadať získané informácie z čítaného textu podľa zadaných pokynov.
5. Zhrnúť doslovné informácie, fakty, pojmy a vysvetliť ich.

Vyvodíť informácie z nesúvislých, obrazovo-písaných a primeraných digitálnych textov.

1. Sústredene čítať obrazovo-písaný text.
2. Zaznamenať čo najväčšie množstvo informácii.
3. Orientovať sa v obrazových vecných knihách. Porozumieť jednoduchým náčrtom a s pomocou učiteľa porozprávať o obrazovo písaných knihách.
4. Orientovať sa v jednoduchej tabuľke, pláne činnosti a s pomocou učiteľa porozprávať o ich obsahu.

Reprodukovat' získané informácie.

1. Zhrnúť získané informácie z počutého textu.
2. Vytvoríť osnovu na základe počutého textu a voľne reprodukovat' obsah.
3. Vytvoríť osnovu na základe čítaného textu a voľne reprodukovat' obsah.
4. Sformulovat' a klásť otázky z počutému a čítanému textu.
5. Vedieť odpovedať na otázky k počutému a čítanému textu.

Integrovat informácie, myšlienky z textu a interpretovať obsah bez využitia AI.

1. Porozumieť celému textu.
2. Prepájať informácie a myšlienky z rôznych častí textu do uceleného celku.
3. Vytvárať si vlastný názor.
4. Interpretovať text vlastnými slovami.
5. Formulovať vlastné závery a názory podložené textom.
6. Pracovať s textom samostatne bez využitia AI nástrojov.

Prepájať získané informácie z digitálnych nástrojov vrátane AI so svojimi doterajšími znalosťami a skúsenosťami.

1. Získať informácie z digitálnych nástrojov.
2. Porozumieť získaným informáciám.
3. Porovnávať nové informácie so svojimi vedomosťami.
4. Prepájať nové poznatky s tým, čo už vie alebo zažil.
5. Vyjadriť vlastné závery a názory.
6. Uviesť príklady zo svojich skúseností.
7. Používať AI ako pomocný zdroj informácií.

Vyjadriť svoj názor na čítané/počúvané texty so zdôvodnením.

1. Zlepšovať aktívne čítanie textu.
2. V komunikácii s inými čítaný text objektívne posúdiť, zdôvodniť a korigovať.
3. Zlepšovať aktívne počúvanie textu.
4. V komunikácii s inými počúvaný text objektívne posúdiť, zdôvodniť a korigovať.

Posúdiť mieru vlastného porozumenia textu.

1. Vyjadriť svoj názor a porovnať ho s názorom iných.
2. Tvoriť otázky a hľadať na ne odpovede.
3. Využívať systematickú spätnú väzbu v spolupráci s učiteľom.

Odlíšiť texty podľa komunikačného zámeru.

1. Rozpoznať základné znaky rozprávacieho textu (subjektívnosť, časová následnosť, príčinnno-dôsledkové vzťahy).
2. Porozumieť príbehu so zápletkou a jej riešenie.
3. Porozumieť zámeru konania postáv a funkcie opisných častí v príbehu.
4. Rozpoznať základné znaky opisného textu.

Použiť pri porozumení textu primerané znalosti vetných a súvetných štruktúr, slovnej zásoby a lexikálnych vzťahov.

1. Tvoríť vety a súvetia k čítanému textu s využitím osvojených poznatkov z gramatickej a lexikálnej roviny.
2. Tvoríť vety a súvetia k počúvanému textu s využitím osvojených poznatkov z gramatickej a lexikálnej roviny.
3. Hľadať odpovede na nejasnosti a kladené otázky.

Recepcia umeleckých textov

Čítať nahlas aj potichu a s porozumením tlačený aj písaný text primeranej náročnosti.

1. Svedomito zhrnúť kľúčové informácie a poznatky z čítaného a počúvaného textu.
2. Samostatne tvoríť jednoduché otázky k čítanému textu.
3. Samostatne tvoríť jednoduché otázky k počúvanému textu.

Porozumieť explicitným a implicitným významom z počutého a prečítaného literárneho textu.

1. Aktívne počúvať primerané žánre vecného textu.
2. Samostatne čítať a prezerať primerané žánre vecného textu.
3. Vymenovať základné informácie a fakty viažúce sa k počúvanému textu.

Zhodnotiť text na základe vlastných pocitov a prežívania.

1. Vyjadriť svoje pocity z čítania textu.
2. Vyjadriť svoje pocity z obsahu čítaného textu.
3. Voľne zaznamenať obsah prečítaného textu prostredníctvom kresby respektíve rôznych znakov a symbolov.

Zdieľať svoj zážitok z čítania alebo počúvania textu primeraným spôsobom verbálne alebo neverbálne.

1. Vyvodiť základné implicitné významy z čítaného textu s využitím jednoduchých otázok.
2. Vyvodiť základné implicitné významy z počúvaného textu s využitím jednoduchých otázok.
3. Voľne porozprávať a zaznamenať svoje pocity z prečítaného textu s vhodným využitím mimiky a gestikulácie.
4. Formulovať správne myšlienky a závery z čítaného alebo počúvaného textu.

Predniesť text s výraznou intonáciou a s citovým prežitím v rámci svojich schopností.

1. Využívať pri prednese textu výraznú intonáciu a artikuláciu.
2. Primerane veku, vedieť predniesť naspamäť text na základe vlastného citového prežívania.
3. Naspamäť predniesť text so správnou melódou a významovou pauzou.
4. Prejaviť pri recitácii základné emócie a dbať na kultivovanosť rečového prejavu.

Dramatizovať vybrané texty aj s pomocou zástupných rekvizít.

1. Stvárniť obsah prečítaného textu s využitím jednoduchých metód tvorivej dramatiky.
2. Zahrať zdramatizovanú rozprávku s využitím rekvizít.
3. Reagovať na repliky iných a primerane využívať vhodnú mimiku a artikuláciu.

Vytvoriť otázky k čítanému alebo počúvanému textu.

1. Pozorne počúvať alebo čítať primeraný text .
2. Samostatne tvoriť jednoduché otázky k čítanému alebo počúvanému textu.
3. Zrozumiteľne odpovedať na jednoduché otázky na základe čítaného alebo počúvaného textu.

Odlíšiť diela z poézie, prózy a drámy na základe štruktúrnych prvkov textu.

1. Rozpoznať základné znaky textu (nadpis, odsek, verš, replika, ilustrácia) v primeraných textoch.
2. Identifikovať vybrané štruktúrne prvky typické pre konkrétny žáner (napr. verše v básni, dialóg v rozprávke alebo dramatickom texte, členenie na odseky v príbehu).
3. Porovnať dva texty rôznych žánrov a pomenovať rozdiely v ich štruktúre.
4. Určiť žáner textu na základe jeho štruktúrnych prvkov a svoje rozhodnutie jednoducho zdôvodniť.

Odlíšiť jednotlivé žánre na základe štruktúrnych prvkov textu.

1. Opakovane čítať texty rôznych žánrov a tém podľa vlastného záujmu.
2. S pomocou učiteľa rozlíšiť jednotlivé žánre na základe štruktúry čítaného textu.

3. cyklus

Komunikačná interakcia

Rozlíšiť komunikačnú interakciu podľa prostredia, komunikačného partnera a komunikačného zámeru.

1. Aktívne komunikovať s partnerom v rôznych prostrediach.
2. Aktívne komunikovať s rôznymi komunikačnými partnermi.
3. Aktívne komunikovať s vopred premysleným komunikačným zámerom.
4. Primerane situácii využívať jednotlivé variety rusínčiny (spisovný jazyk, štandardná varieta, slang, nárečie).
5. Aktívne komunikovať v rôznych situáciach podľa zadania.

Rozlíšiť špecifiká komunikačnej interakcie v rôznych jazykoch, rešpektovať príslušníkov iných národov a kultúr.

1. Poznávať komunikačnú interakciu vo viacerých jazykoch.
2. Porovnávať komunikačné interakcie vo viacerých jazykoch.
3. Získavať informácie o príslušníkoch iných národov a národnostných menšín.
4. Rozmýšľať a komunikovať o problémoch národnostných menšín.
5. Sledovať komunikáciu a komunikovať so žiakmi z viacjazyčného prostredia.

Rozvinúť dialóg vecne a aktívne s reakciou na repliky komunikačného partnera.

1. Zapájať sa aktívne do rozhovoru s komunikačným partnerom.
2. Reagovať primerane na repliky iných komunikačných partnerov.
3. Argumentovať prípadný súhlas alebo nesúhlas s komunikačnými partnermi.
4. Komunikovať v priamom alebo sprostredkovanom rozhovore.

Uplatniť pri vedení dialógu zásady kooperácie a zdvorilosti.

1. Dodržiavať zásady kooperácie v priamom dialógu.

Vyjadriť názor na spoločensky aktuálne témy.

1. Vydrovať svoje pocity, názory a potreby v interakcii s inými ľuďmi primeraným spôsobom.
2. Argumentovať v interakcii s inými ľuďmi.
3. Využívať rôzne druhy argumentov, argumentačných techník (uvažovanie, dokazovanie, presvedčanie).

Použiť rôzne žánre bežnej a administratívnej korešpondencie.

1. Používať bežnú elektronickú korešpondenciu prostredníctvom e-mailu.
2. Používať veľké písmena na vyjadrenie úcty.
3. Aplikovať pri písaní bežných textových správ gramatické špecifiká.
4. Aplikovať pri písaní bežných textových správ grafické špecifiká.

Dodržiavať pravidlá bezpečnej, vecnej, sociálne primeranej a etickej interakcie v online prostredí vrátane interakcií s AI.

1. Dodržiavať v komunikácii s AI základnú slušnosť a zodpovednosť pri zverejňovaní citlivých údajov (rodné číslo ...)
2. Formulovať požiadavky jasne a vecne
3. Predvídať sociálne dôsledky online interakcie
4. Nepoužívať AI komunikáciu na generovanie škodlivého obsahu (klamstvo, podvádžanie)
5. Nadviazať vhodne na jednotlivé komunikačné repliky.

Hovorená produkcia

Vytvoriť obsahovo a formálne súdržný hovorený text s rôznym komunikačným zámerom.

1. Využívať pri tvorení, úprave a hodnotení súdržného prejavu jazykové slovníky.
2. Dodržiavať istú postupnosť pri písomnej príprave hovoreného prejavu (výber témy, zhromažďovanie materiálu, selekcia a kompozícia, tvorba).
3. Upravovať vizuálnu stránku textu.
4. Premyslieť vhodné stratégie prípravy a úpravy text, jazykové a vizuálne (obsahové, kompozičné)

Rozlíšiť žánre hovoreného a obrazovo-hovoreného textu.

1. Vytvoriť správu podľa zadania s využitím pravidiel spisovnej výslovnosti.
2. Využívať pri tvorení správy poznatky z oblasti grafiky.
3. Sformulovať primeraný informačný text - oznámenie.
4. Využívať pri tvorení oznámenia poznatky z oblasti grafiky.

Zhromaždiť informácie k textu z rôznych informačných zdrojov vrátane využitia AI s overovaním správnosti informácií.

1. Získavať informácie na základe kľúčových slov z rôznych zdrojov.
2. Zhromaždiť a porovnať pravdivosť informácií získaných z rôznych zdrojov.
3. Využívať AI na syntézu veľkého množstva informácií.

Prezentovať získané informácie.

1. Sformulovať získané informácie do uceleného textu.
2. Prezentovať získané informácie v prostredí triedy, školy alebo na verejnosti.
3. Reagovať na otázky komunikačných partnerov, okolia.

Pripraviť a kultivovane predniesť príležitostný rečnícky prejav.

1. Sformulovať príležitostný rečnícky prejav na základe zadania.
2. Nacvičiť príležitostný rečnícky prejav s využitím vhodných jazykových a mimojazykových prostriedkov.
3. Kultivovane predniesť príležitostný rečnícky prejav s využitím vhodných jazykových a mimojazykových prostriedkov.
4. Predniesť príležitostný rečnícky prejav v prostredí triedy, školy.

Pripraviť hovorený a obrazovo-hovorený textu.

1. Pripraviť jednoduchý hovorený prejav podľa pokynov. Pri obrazovo-hovorenom texte využívať jeho základné prvky.
2. Pripraviť ucelený hovorený prejav s úvodom, jadrom a záverom. V obrazovo-hovorenom texte vhodne prepájať hovorené slovo s vizuálnymi prvkami.
3. Pripraviť premyslený a pútavý prejav s jasným cieľom. Použiť vizuálne prvky (grafy, obrázky, štruktúra) cielene.
4. Vytvoriť presvedčivý, štylisticky aj obsahovo kvalitný hovorený a obrazovo-hovorený text. Efektívne využívať multimodálne prvky na podporu významu.

Využiť jazykové slovníky pri tvorení, úprave a hodnotení prejavu.

1. Zhromaždiť pomocou rôznych slovníkov informácie potrebné na tvorbu prejavu na tému podľa zadania.
2. Sformulovať prejav na základe zadania.
3. Zhodnotiť vlastný vypočutý prejav a prejav iných.
4. Zhrnúť základné informácie z vypočutého prejavu.

Písaná produkcia

Vytvoriť obsahovo a formálne súdržný písaný a obrazovo-písaný text s rôznym komunikačným zámerom.

1. Zhromaždiť dostatok zmysluplných informácií potrebných pre tvorbu obsahovo a formálne súdržného písaného textu s rôznym komunikačným zámerom.
2. Zhromaždiť dostatok zmysluplných informácií potrebných pre tvorbu obsahovo a formálne súdržného obrazovo-písaného textu s rôznym komunikačným zámerom.
3. Vytvoriť obsahovo a formálne písaný text s rôznym komunikačným zámerom.
4. Vytvoriť obsahovo a formálne obrazovo-písaný text s rôznym komunikačným zámerom.

Využiť písanie ako prostriedok sebavyjadrenia.

1. Vyjadriť sa prostredníctvom rôznych techník tvorivého písania.
2. Využívať rôzne techniky tvorivého písania pri vyjadrovaní (aj v kombinácii s obrazovou zložkou).
3. Tvoríť text na zadanú tému s využitím tvorivosti.

Využiť písanie ako učebnú stratégiu.

1. Vytvoriť koncept a vedieť ho upravovať po jazykovej, kompozičnej a obsahovej stránke.

Využiť písanie na vyjadrenie názoru a na argumentáciu.

1. Vyjadriť názor na tému z prostredia triedy, školy a bežného prostredia.
2. Sformulovať argumenty na témy z prostredia triedy, školy a bežného prostredia.
3. Využiť argumenty na vyjadrenie vlastného stanoviska k prejavu.

Zhromaždiť informácie k textu z viacerých informačných zdrojov s overením pravdivosti.

1. Vyhľadať informácie z jedného zdroja bez overenia pravdivosti a bez kritického posúdenia.

2. Samostatne vyhľadať informácie z rôznych zdrojov (knihy, internet). Porovnať ich a overiť základnú vierohodnosť (autor, zdroj, dátum).
3. Kriticky hodnotiť kvalitu a dôveryhodnosť zdrojov, overiť informácie krížovým porovnávaním viacerých zdrojov.
4. Zhromaždiť a analyzovať informácie z rôznorodých a overených zdrojov. Kriticky posúdiť ich spoľahlivosť, identifikovať možné skreslenia či dezinformácie a transparentne uvádzať zdroje.

Pri písaní uplatniť pravopisné pravidlá.

1. Automatizovať získané pravopisné zručnosti pri písaní textu na danú tému.
2. Poznávať a upevňovať skloňovanie prídavných mien ako východisko pri pravopise koncoviek.
3. Osvojovať pravopis písania pádových koncoviek, prípon a predpôn pri ďalších ohybných slovných druhoch (zámená, číslovky).

Upraviť obsahovú, kompozičnú, jazykovú a formálnu stránku napísaného textu.

1. Tvoríť koncept ako základ tvorenia textu na tému blízku prostrediu, v ktorom sa nachádza.
2. Upravovať text po obsahovej stránke.
3. Upravovať text po kompozičnej a obsahovej stránke.

Pri tvorení a úprave textu využiť druhy jazykových slovníkov.

1. Vyhľadať základné informácie v slovníkoch.
2. Pri písaní a úprave textu cielene vyhľadávať významy slov, správne tvary a vhodné synonymá.
3. Efektívne kombinovať viacero typov slovníkov.
4. Posúdiť vhodnosť významov, štýlu a kontextu slov.

Použití pri tvorení, úprave formy a gramatickej korektúre textu počítačové textové editory.

1. Upraviť text z prostredia triedy, školy alebo verejnosti s využitím rôznych možností textového editora.
2. Upraviť obrazovú a grafickú zložku textu pri multimodálnych textoch.
3. Upraviť obrazovú a grafickú zložku textu pri digitálnych textoch.

Identifikovať rozdiel medzi ľudskou kreativitou a AI generovaným obsahom.

1. Identifikovať základné znaky rozdielov ľudskej kreativity (originalita, emócia, osobný štýl) a AI generovaným obsahom (schematickosť, opakovanie, menej osobný tón).
2. Analyzovať obsah do hĺbky a porovnáva ho podľa viacerých kritérií (štýl, jazyk, originalita, kontext, zámer)
3. Presvedčivo argumentovať, prečo ide o ľudský alebo AI generovaný obsah a uviesť príklady.
4. Kriticky hodnotiť hranice medzi ľudskou a AI tvorbou.

Recepcia vecných textov

Orientovať sa v rôznych žánroch vecného textu.

1. Porozumieť súvislým textom na úrovni explicitných a implicitných významov
2. Porozumieť nesúvislým textom na úrovni explicitných a implicitných významov
3. Porozumieť multimodálnym textom na úrovni explicitných a implicitných významov

Získať informácie z rôznych informačných zdrojov: tlačených, audiovizuálnych, digitálnych, a obsahov AI.

1. Vyhľadáť informácie z rôznych zdrojov a doplniť to o informácie získané prostredníctvom AI.
2. Reprodukovať získané informácie na danú tému z tlače a porovnať s informáciami z AI.
3. Využívať cieľavedome AI na vysvetľovanie získaných pojmov z iných zdrojov.

Vyjadriť svoj názor na čítané/počúvané texty s ich prezentáciou.

1. Vyjadriť svoj názor na čítané texty v prostredí triedy a školy.
2. Vyjadriť svoj názor na počúvané texty v prostredí triedy a školy.
3. Prezentovať svoje názory doplnené o argumenty v skupinovej diskusii.

Kriticky posúdiť pravdivosť a spoľahlivosť informácií a ich zmysluplné využitie.

1. Posudzovať pravdivosť a spoľahlivosť získaných informácií a ich zmysluplné využitie.
2. Overovať a konfrontovať získané informácie v prostredí triedy.
3. Overovať a konfrontovať získané informácie v prostredí školy (beseda).

Využiť získané informácie pri tvorení vlastných textov s cieľom vzdelávania alebo sebavyjadrenia.

1. Využiť získané informácie pri riešení zadaných úloh.
2. Využiť získané informácie pri riešení problémových situácií.
3. Využiť získané informácie pri vzdelávaní a sebavyjadrení.
4. Získavať informácie z viacerých informačných zdrojov
5. Roztriediť a spracovať informácie z viacerých informačných zdrojov.
6. Vyhľadať samostatne vhodný text na čítanie a počúvanie s možnosťou komunikovania výsledkou čítania alebo počúvania.

Formulovať jednoduché a konkrétne prompty pre AI k dosiahnutiu stanoveného výsledku.

1. Formulovať stručné a jasné príkazy.
2. Upevniť si náročnejšiu formu spracovania obsahu (konspekt, sumarizácia, anotácia, grafické nástroje).
3. Definovať tému a rozsah zadaných príkazov.
4. Definovať, čo AI má a čo nemá urobiť.
5. Vyhľadávať základné vlastnosti textu.

Regulovať vlastné porozumenie textu.

1. Využívať základné vlastnosti na ich uplatnenie pri porozumení textu
2. Vnímať text sústredene a uplatniť si pri porozumení osvojené poznatky.
3. Využívať aktívne fyzické a elektronické knižnice pre lepšie porozumenie textu

Využiť rôzne druhy jazykových slovníkov pri porozumení textu a pri jeho analýze.

1. Orientovať sa v dostupných primárnych a sekundárnych informačných zdrojoch pri porozumení autorského textu.
2. Orientovať sa v dostupných primárnych a sekundárnych informačných zdrojoch pri porozumení encyklopedických publikácií.
3. Orientovať sa v dostupných primárnych a sekundárnych informačných zdrojoch pri porozumení knižných a časopiseckých publikácií.

Recepcia umeleckého textu

Samostatne a kriticky prečítať primerane náročný literárny text.

1. Budovať si schopnosť vedome pracovať s textom ako zdrojom získavania poznatkov.
2. Budovať si schopnosť vedome pracovať s textom ako zdrojom získavania zážitkov.
3. Uvedomiť si obsah a význam prečítaného a možností regulačných procesov (výber stratégie na overenie porozumenia).
4. Premyslieť si výber stratégie pre overenie porozumenia.
5. Vyjadriť zážitok z čítania a počúvania.
6. Komunikovať významy a zážitky z čítania, počúvania alebo audiovizuálneho umenia.

Zhodnotiť text na základe vlastných pocitov a prežívania.

1. Vyhľadať samostatne text na čítanie v závislosti od témy, žánru alebo autora.
2. Vyhľadať samostatne text na počúvanie v závislosti od témy, žánru alebo autora.
3. Vyjadriť zážitok z čítania a počúvania.

4. Formovať empatiu, súcitiť, hodnoty a postoje na základe čítaného alebo počúvaného textu.
5. Rozoznávať vplyv pôsobenia textu na vlastné prežívanie
6. Predstaviť si vplyv prečítaného textu na iných.

Analyzovať literárne texty vrátane AI generovaných literárnych textov z obsahového hľadiska a z hľadiska morálnych hodnôt.

1. Rozpoznať základné informácie v texte (postavy, prostredie, dej).
2. Opísať obsah textu a pomenovať hlavné myšlienky, moralne hodnoty postáv.
3. Porovnať texty a všimnúť si rozdiely vrátane generovaných AI.
4. Interpretovať text do hĺbky – analyzovať motívy, vzťahy medzi postavami.
5. Kriticky porovnávať ľudské a AI generované texty z hľadiska obsahu, štýlu a hodnôt.

Zdieľať svoj zážitok z čítania alebo počúvania textu primeraným spôsobom verbálne alebo neverbálne.

1. Vyjadriť a zdieľať vlastné pocity, postoje a zážitky z literárneho, dramatického a filmového spracovania verbálnym aj neverbálnym spôsobom.
2. Sledovať motívy, príčiny konania hrdinov a reprodukovať dej s viacerými dejovými líniami (zmena času, miesta).
3. Porovnávať názory a pocity hrdinov s vlastnými zážitkami a skúsenosťami.
4. Prerozprávať samostatne obsah čítaného alebo počúvaného textu.
5. Reprodukovať dej viacerými líniami (zmena času, miesta).
6. Prerozprávať a porovnávať príbeh na základe zápletky alebo deja.

Recitovať so snahou o výrazný prednes a vyjadrenie individuálneho zážitku primerane náročný, hodnotný umelecký text.

1. Predniesť naspamäť text so správnou melódou a významovou pauzou.
2. Predniesť text v rámci svojich schopností s citovým prežívaním.
3. Predniesť text v literárnom, dramatickom spracovaní.

Samostatne si vybrať knihy na čítanie s odôvodnením výberu.

1. Vybrať knihy a časopisy na čítanie, podľa vlastného záujmu cielene.